



Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-809 Poznań, ul. Św. Marcin 80-82 tel. 618524874, e-mail: biuro@zhp.wlkp.pl

NUMER 187 (12) 2021

GRUDZIEŃ 2021



**Białe myśli lekkie jak puch
niech anioł przywieje z
nieba,
otworzy skrzydłem nadziei
i kolędę zaśpiewa.**

Tego życzą członkowie prezydium WR KSH i S

1. JUBILEUSZE

Z KRĘGU STARSZYJNI HARCERSKIEJ „10 PDH i WIARUSY” – POZNAŃ 85 LAT



Druh Bolesław Józwiak



Druhna Henryka Urbaś



Pwd. Edward Skrzypczak



75 LAT – Pwd. Maria Jolanta Stawieraj

urodzona w 1946 roku w Jarocinie. Do ZHP wstąpiła mając 10 lat. W tym czasie uczęszczała do Szkoły Podstawowej nr 1 w Jarocinie. Swoje umiejętności i stopnie harcerskie zdobywała będąc w harcerstwie przez 4 lata. Powrót w szeregi ZHP nastąpił po latach, kiedy podjęła pracę na stacji PKP w Jarocinie. W tym samym czasie działał przy stacji PKP w Jarocinie szczepek harcerski. W lutym 1985 roku otrzymała stopień przewodnika, złożyła zobowiązanie instruktorskie, a następnie powierzono jej funkcję zastępcy komendanta szczepeu. Tego samego roku ukończyła kurs drużynowych w szkole instruktorskiej w „Perkozie”. Obecnie działa w Komisji Historycznej Hufca oraz w **KRĘGU SENIORÓW HARCERSKICH „ZODIAK” JAROCIN**. Druhna Maria z wielkim poczuciem humoru uczestniczy we wszystkich spotkaniach naszego kręgu. Szczególną aktywnością i zaangażowaniem wykazała się przy organizacji I Festiwalu Piosenki Harcerskiej i Patriotycznej, który odbył się w 2019 roku w Żerkowie.

NASZE SERDECZNE GRATULACJE I ŻYCZENIA DLA JUBILATÓW - PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSH i S

2. RELACJE



SPROSTOWANIE - W protokole ze Zbiórki Sprawozdawczo-Wyborczej Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, która odbyła się w Poznaniu w dniu 2 października 2021 r. jest błędny zapis, że kandydatów do składu Kapituły odznaki dla seniorów „Wielkopolskim Seniorom i Starszynie ZHP” podał druh hm. Aleksander Sekulski, gdy w rzeczywistości zgłoszeni zostali oni przez uczestników Zbiórki.

Protokolantka phm. Dorota Piotrowicz



Korzystając z bardzo ładnej pogody aktywiści z **KSH OWAR w Poznaniu** na końcu października i w listopadzie odwiedzili ponad 50 miejsc spoczynku członków Kręgu oraz innych harcerzy, którzy odeszli na Wieczną Wartę. Byliśmy na cmentarzach poznańskich – Junikowie, Miłostowie, Górczynie, Starołęce, przy ulicy Nowina oraz w Pobiedziskach, Luboniu i Puszczykowie. Na grobach harcerskich umieściliśmy wrzosey oraz nasze kręgowe żałobne chorągiewki i zapaliliśmy znicze. Tego samego dokonaliśmy przy kamieniu harcerskim w Żabikowie oraz pod pomnikiem na Malcie, a także pod pomnikami Wojska Polskiego i Lotników na Miłostowie. Postaramy się dotrzeć jeszcze do Druhów, których jeszcze nie odwiedziliśmy – przykro nam, gdy widzimy, że nagrobki tych, którzy chwalili się swoimi dziećmi, wnukami, przyjaciółmi stoją zaniedbane i staramy się o Niech pamiętać.



Rada KSH OWAR



„Bratnie słowo sobie dajem, że pomagać będziem wzajem...” – i zgodnie z tymi słowami **na prośbę hm. Leszka Kornosza z Chorągwi Ziemi Lubuskiej ZHP - druhnny hm. Gabriela Jaskulska i phm. Barbara Król** towarzyszyły dnia **22.10. br.** grupie seniorów z powyższej Chorągwi po zwiedzeniu przez nich Bramy Poznania, czyli ICHOTU. Poznańskie druhnny w trakcie przejścia przez Śródkę do lubuskiego autokaru wskazywały najciekawsze tutejsze miejsca, a druhnny z Zielonej Góry wspominały jak mile były tu powitane w trakcie Ogólnopolskiego Złazu w 2015 r. przez Krąg Seniorów „Wiarusy”. Następnym punktem pobytu w Poznaniu były odwiedziny na cmentarzu junikowskim u hm. Pawła Napieralskiego, gdzie zapalono znicz i złożono kwiaty. Po obiedzie w pobliskiej restauracji wszyscy podjechali na ul. Promienistą do siedziby Hufca ZHP Poznań Grunwald, aby tu zapoznać się z pracą archiwalną Komisji Historycznej Chorągwi Wlkp. Goście zostali serdecznie powitani przez komendanta Hufca, a jednocześnie członka Komisji Historycznej – **hm. Mariana Derdę** oraz członków tej Komisji – **pwd. Marię Wielebską, hm. Stanisława Maja i phm. Piotra Persa**. Przy kawie i herbacie szybko płynął czas, Zielonogórczanie z ciekawością zwiedzili archiwum, podziwiali system katalogowania i dużo dyskutowali z członkami Komisji. Po serdecznym pożegnaniu goście wyruszyli w powrotną drogę.



phm. Barbara Król



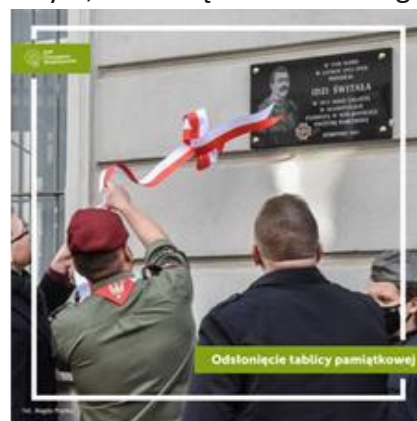
W sobotę, **23 października w Szamotułach** przy ulicy Kościelnej odstonięto tablicę poświęconą **Idziemu Świtale** - wielkiemu patriocie i społecznikowi, założycielowi pierwszej w Wielkopolsce drużyny harcerskiej, która powstała właśnie w 1911 r. Szamotułach. O nadanie jednej z ulic imienia Świtale zabiegała jego wnuczka, a dzięki inicjatywie harcerzy z Komendy Hufca ZHP im. Armii Poznań w Szamotułach oraz społecznemu komitetowi organizacyjnemu, tablicą pamiątkową oznaczono kamienicę przy ulicy Kościelnej 2 - dom, w którym przez 10 lat Idzi Świtale mieszkał i pracował prowadząc gabinet dentystryczny. **Uroczystość objął patronatem**

Wojewoda Wielkopolski, a także Starosta Szamotulski oraz Burmistrz Miasta i Gminy Szamotuły. Do miasta przybyli zaś członkowie i członkinie rodziny Światały z całego kraju. W sobotę, w samo południe w bazylice kolegiackiej odbyła się harcerska msza św., a po nabożeństwie zgromadzeni w towarzystwie pocztów sztandarowych, w tym organizacji



krzewiących idee patriotyczne i kultywujących pamięć o historii, przeszli na ulicę Kościelną. Pan Jerzy Światały wspominał szeroko zakrojoną działalność swojego dziadka, zarówno w zakresie zawodowym, społecznym, jak i politycznym. Wojewoda poznański - pan Michał Zieliński podkreślał, że „Idzi Światały zakładając drużynę był człowiekiem odważnym, zresztą dowiódł tego wcześniej nie bojąc się jawnego wyrażania opinii i

aktywnie broniąc polskich spraw jako poseł sejmiku pruskiego. Nie godził się na wynaradawianie Polaków i spychanie na margines życia. Swoim niezbyt długim, ale pracowitym życiem dobrze wypełniał najważniejszy i najtrudniejszy obowiązek - służyć niepodległej ojczyźnie.” Odświeżenie tablicy pamiątkowej dokonali przedstawiciele rodziny Idziego Światały oraz druh



podharc mistrz Mariusz Stołowski - Komendant Hufca ZHP Szamotuły. Tuż pod tablicą złożono wiązanki kwiatów w barwach narodowych, zapłonęły znicze. Sobotnia uroczystość stała się również okazją do wręczenia Trefla Powstańczego 7. Gromadzie Zuchowej "Nieustraszeni Odkrywczy" oraz 108. Szamotulskiej Drużynie Harcerską "Watra", czego dokonała podharc mistrz Anita Walachowska - zastępca

Komendanta Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. I my – członkowie prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Seniorów i Starszyny Harcerskiej oraz seniorzy z Kręgów Seniorów w Poznaniu – OWAR, „Szóstacy”, „10 PDH” i oczywiście mili gospodarze z Kręgu „Matecznik” tam byliśmy, kawę wypiliśmy i pieśni śpiewaliśmy.

na podstawie artykułu ze strony <https://szamotuly.naszemiasto.pl/>- redakcja



Tak jak co roku w dniu 2 listopada br. pod Pomnikiem Harcerzy na Malcie odbył się tradycyjny „Apel Pamięci”. Organizatorem apelu była Komenda Hufca ZHP Poznań – Nowe Miasto, w którym wzięły udział przedstawiciele 7 drużyn harcerskich oraz 3 Kręgów

Starszyny Harcerskiej. Uroczystość prowadził dh p.wd. Jakub Frontczak, który po wspólnym odśpiewaniu hymnu państwowego przyjął raport od drużynowych uczestniczących w Apelu. Druh



odkrywca Ignacy Kowalski z 45 PDH „Bór” odczytał Apel Pamięci Druhów poległych w Powstaniu Wielkopolskim i walkach o niepodległość w latach 1918 – 1920, poległych i pomordowanych w latach 1939 – 1945, zmarłych i represjonowanych za wierność prawu i przyrzeczeniu harcerskiemu w latach 1945-1956 oraz Druhen i Druhów Harcerskich Seniorów, którzy zmarli w ostatnim roku. Krótką gawędę (w imieniu druha Komendanta) wygłosił z-ca Komendanta dh phm. Jan Kolanowski. Apel Pamięci zakończyła pięknie zagrana na trąbce melodia pożegnalna. Odśpiewano hymn harcerski, krąg wokół pomnika oraz wspólne zdjęcie uczestników apelu zakończyło uroczystość. Czuwaj! **pwd. Andrzej Lik**



Ostatnią zbiórkę członkowie **Kręgu Seniorów i Starszyny Harcerskiej Wiarusy z Wrześni** zaplanowali sobie na cmentarzu komunalnym w tym mieście. Pogoda nam dopisała, więc z przyjemnością odwiedziliśmy tam groby instruktorów wrzeńskiego hufca, którzy odeszli już na wieczną wartę. Nie było to wcale takie łatwe, ponieważ nasz cmentarz jest duży, ale poradziliśmy sobie świetnie! Na każdym grobie postawiliśmy zapalony znicz, a zmarłemu zaśpiewaliśmy jego ulubioną piosenkę harcerską. Przy okazji było mnóstwo wspomnień - rzewnych ale także wesołych. Z cmentarza, w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku, udaliśmy się na kawę i pyszne Rogale marcińskie. Do zobaczenia w grudniu. **hm. Anna Paluszak**



ZHP 4.11.2021
Po przerwie spowodowanej pandemią odbyła się jesienna **zbiórka Wydziału Seniorów i Starszyny Harcerskiej GK oraz kierowników chorągwianych referatów**. Spotkanie było okazją do podsumowania dotychczasowej pracy oraz zaplanowania działań programowych na przyszły rok. W planach seniorów i starszyny wiele ciekawych inicjatyw, do których już zaczęli przygotowania, m.in. XXIX Ogólnopolski Zjazd Seniorów i Starszyny Harcerskiej w Katowicach, dwukrotnie odwołany z powodu



ograniczeń pandemicznych, a ostatecznie przeniesiony na sierpień 2022 roku. „Cieszymy się, że mogliśmy po prawie dwuletniej przerwie spotkać się w naszym gronie na żywo, nie poprzez ekrany komputerów. Przyjechało nas dzisiaj 15 osób, a tylko 4 osoby połączyły się zdalnie. Miejmy nadzieję, że jest to dla nas pierwszy etap powracania do normalności” – mówił **kierownik Wydziału hm. Bogdan Radys**. Z druhami i druhami spotkał się także **Naczelnik ZHP hm. Grzegorz Woźniak** oraz dyrektor Muzeum Harcerstwa dr Paweł Bezak. *[byłyśmy tam i my – hm. Gabriela Jaskulska i phm. Barbara Król – red.]*



W sobotnie przedpołudnie **6 listopada** z inicjatywy prezydium WR KSH i S. odprawiona została **w kościele pw. Jana Jerozolimskiego za Murami msza św.** upamiętniająca instruktorów i harcerzy, którzy odeszli na wieczną wartę w ciągu ostatniego roku - na czele z **hm. Pawłem Napieralskim**. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Kregów Seniorów z Poznania - OWAR, Dziewiątacy, 10 PDH i Wiarusy, Szóstacy

oraz Kręgu Płomienie z Czerwonaka, a także harcerze ze Szczepu II Malta z Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto – w sumie ok. 60 osób. Spotkanie sobotnie podzielone było na trzy części. Pierwsza to krótka historia świątyni, którą przedstawił proboszcz parafii ksiądz prałat Paweł Deskur oprowadzając nas po niedawno odrestaurowanych wnętrzach świątyni. Pierwszy kościół w tym miejscu został wzniesiony pod koniec XI wieku pod wezwaniem Michała Archanioła. Jan Długosz w swoich Rocznikach podaje, że dokładnie 6 maja 1170 roku książę Mieszko III Stary i bp. Radwan założyli przy kościele św. Michała hospicjum dla wędrowców i pątników. W 1187 roku kościół i hospicjum Mieszko przekazał zakonowi joannitów, którzy zajmowali się pomocą podróżnym. Na przełomie XII i XIII wieku zakon rozpoczął budowę nowego kościoła, który po licznych przebudowach przetrwał do dziś. Jest to jeden z pierwszych kościołów w Polsce, do którego budowy użyto cegły. Kościół przeszedł jeszcze dwie przebudowy w XVI i XVIII wieku. Podczas II wojny światowej został uszkodzony, a następnie odbudowany w 1948 roku z inicjatywy ks. Władysława Koperskiego. W samym kościele znajduje się wiele zabytków - krucyfiks, ambona i wiele innych. Następnie została odprawiona msza święta przez ks. wikarego Marcina Płóciennika, na której lekcję odczytał pwd. Jarosław Gendera (członek prezydium), a na jej zakończenie odśpiewano „Modlitwę harcerską”. Po mszy przeszliśmy do sali parafialnej, gdzie przy kawie i herbacie oraz piernikach w kształcie lilijki oraz piernikowych ciastek odbyło się spotkanie wspominkowe. Przy rozmowach i harcerskich piosenkach upłynęła następna godzina spotkania. Wspominano zmarłych drułów – Pawła, Władysława Szymańskiego, Bronisława Nowaka i innych. Jak zawsze niezastąpieni hm. Bogusław Olejniczak z gitarą i phm. Andrzej Konarkowski z akordeonem akompaniowali śpiewom. Na zakończenie zrobiono wspólne zdjęcie z proboszczem. Spotkanie zakończyło się kręgiem. Należy jeszcze tu dodać, że prezydium Rady zaangażowało się w przebieg spotkania – hm. Gabriela Jaskulska upiekła wszystkie ciasta, a



oraz Kręgu Płomienie z Czerwonaka, a także harcerze ze Szczepu II Malta z Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto – w sumie ok. 60 osób. Spotkanie sobotnie podzielone było na trzy części. Pierwsza to krótka historia świątyni, którą przedstawił proboszcz parafii ksiądz prałat Paweł Deskur oprowadzając nas po niedawno odrestaurowanych wnętrzach świątyni. Pierwszy kościół w tym miejscu został wzniesiony pod koniec XI wieku pod wezwaniem Michała Archanioła. Jan Długosz w swoich Rocznikach podaje, że dokładnie 6 maja 1170 roku książę Mieszko III Stary i bp. Radwan założyli przy kościele św. Michała hospicjum dla wędrowców i pątników. W 1187 roku kościół i hospicjum Mieszko przekazał zakonowi joannitów, którzy zajmowali się pomocą podróżnym. Na przełomie XII i XIII wieku zakon rozpoczął budowę nowego kościoła, który po licznych przebudowach przetrwał do dziś. Jest to jeden z pierwszych kościołów w Polsce, do którego budowy użyto cegły. Kościół przeszedł jeszcze dwie przebudowy w XVI i XVIII wieku. Podczas II wojny światowej został uszkodzony, a następnie odbudowany w 1948 roku z inicjatywy ks. Władysława Koperskiego. W samym kościele znajduje się wiele zabytków - krucyfiks, ambona i wiele innych. Następnie została odprawiona msza święta przez ks. wikarego Marcina Płóciennika, na której lekcję odczytał pwd. Jarosław Gendera (członek prezydium), a na jej zakończenie odśpiewano „Modlitwę harcerską”. Po mszy przeszliśmy do sali parafialnej, gdzie przy kawie i herbacie oraz piernikach w kształcie lilijki oraz piernikowych ciastek odbyło się spotkanie wspominkowe. Przy rozmowach i harcerskich piosenkach upłynęła następna godzina spotkania. Wspominano zmarłych drułów – Pawła, Władysława Szymańskiego, Bronisława Nowaka i innych. Jak zawsze niezastąpieni hm. Bogusław Olejniczak z gitarą i phm. Andrzej Konarkowski z akordeonem akompaniowali śpiewom. Na zakończenie zrobiono wspólne zdjęcie z proboszczem. Spotkanie zakończyło się kręgiem. Należy jeszcze tu dodać, że prezydium Rady zaangażowało się w przebieg spotkania – hm. Gabriela Jaskulska upiekła wszystkie ciasta, a



phm. Barbara Król i phm. Piotr Pers zorganizowali naczynia, kawę, herbatę itp., a po spotkaniu posprzątała chętnie nam wypożyczoną przez ks. Proboszcza salę. Ponieważ miesiąc listopad to czas wspomnień o tych, którzy odeszli - pozwolę sobie przypomnieć komendantów Chorągwi Wlkp., którzy po roku 1956 stworzyli podwaliny tego, że harcerstwo wielkopolskie istnieje do dnia dzisiejszego. Byli to Druhowie Franciszek Laurentowski, Czesław Żakowski, Jan Szajek, a także prężna grupa instruktorów w hufcach całej Wielkopolski, takich jak Halina Całkowska, Stanisław Rex, Sylwester Wietrzykowski, Tadeusz Wesołowski.... *hm. Stefan Psik*



Dnia 11 listopada br. przewodnicząca WR KSH i S hm. Gabriela Jaskulska wraz ze swoją zastępczynią phm. Barbarą Król udały się na poznańskie **Podolany**, gdzie odchody Święta Niepodległości rozpoczęto mszą św. w kościele Matki Bożej Pocieszenia. Po przemarszu pod pomnik Harcerzy Poznańskich Poległych i Zamęczonych w Okresie II Wojny Światowej 1939-1945 rozpoczął się uroczysty apel, który poprowadziła drużna ze Szczepu Herkules Hufca ZHP Poznań Jeżyce. Po wciągnięciu polskiej flagi na maszt przy śpiewie hymnu narodowego przedstawicielka Zarządu Osiedla Podolany pani Grażyna Dudzińska oraz hm. Bogusław Olejniczak rozpalili ognisko harcerskie. Druż Bogusław opowiedział historię pomnika oraz jego powiązania z historią odzyskania niepodległości przez Polskę. Modlitwę za dusze harcerzy odmówił ks. pwd. Artur Wojczyński – wikariusz tutejszej parafii, a także kapelan Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. Ks. proboszcz Rafał Pierzchała powiedział kilka słów o wolności i wzajemnym szacunku dla siebie. Pani Anna Staškowiak odczytała jak co roku nowy napisany przez siebie okolicznościowy wiersz, po czym po odczytaniu historii Podolan przez panią Grażynę Dudzińską nastąpiło składanie pod pomnikiem wieńcy i zniczy. W imieniu WR KSH i S uczyniła to również jej przewodnicząca. Podczas uroczystości brzmiały śpiewy przy akompaniamencie gitar hm. Olejniczaka oraz drużny ze Szczepu Herkules – należy tu dodać, że w wydarzeniu wzięli udział seniorzy z Kręgu Starszyny Harcerskiej „Szóstacy”, duża grupa zuchów i harcerzy z wyżej opisanego szczepu, a także wielu mieszkańców Podolan. Po zakończeniu apelu harcerskim kręgiem – pobliski hotel Ilonn tradycyjnie zaprosił wszystkich na „świętomarcińskiego rogała” przy kawie lub herbatce. I tu dzięki druhowi Bogusiowi i seniorom zabrzmiały harcerskie i nie tylko takie piosenki.



/red.,zdjęcia – strona <https://podolany.info/zdjecia/>



11 listopada, tak jak w całej Polsce, Święto Niepodległości obchodzono również w **Gnieźnie**. Po Mszy św. Bazylice Prymasowskiej sprawowanej przez ks. abp. Wojciecha Polaka



Prymasa Polski odbyła się uroczystość na placu im. Prymasa Mikołaja Trąby podczas której przy pomniku Bolesława Chrobrego składano wiązanek kwiatów. W imieniu Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny i Seniorów kwiaty złożyli przedstawiciele **Kręgu Starszyny „Bezimienni” z Gniezna.** *hm. Sławomir Sekulski /zdjęcie - mojegniezno.pl autor Rafał Miłuta/*



13.11 2021r o godz.11.00 odbyła się msza św. w intencji śp. hm. Pawła Napieralskiego oraz zmarłych harcerzy z Kręgu Seniorów „Dziewiątacy” w kościele Ofiarowania Pańskiego w **Poznaniu przy ul. Bluszczowej 14.** Listę zmarłych druhów z kręgu przeczytała phm. Jolanta Zandecka. Po mszy hm. Urszula Iczakowska została uhonorowana krzyżem św. Jana Pawła II za szczególne zasługi w upamiętnianiu pontyfikatu św. Jana Pawła II. Krzyż ten odznaczonej przypiął do munduru proboszcz – ks.



Józef Matuszewski. Po mszy św. udałam się z druhniami z KSH OWAR na cmentarz Junikowski, gdzie zapaliłyśmy znicze na grobie dh. Pawła.

hm. Gabriela Jaskulska



Długo czekaliśmy na spotkanie w Skulsku. Zmiany terminów spowodowane pandemią wirusa covid 19 zmusiły do przesunięcia terminów. Wreszcie nadszedł ten dzień, nie w czerwcu jak zwykle, nie we wrześniu ale w listopadzie 2021 r. Dla członków zrzeszonych we Wspólnocie Skulskiej to dzień bardzo uroczysty, podniosły, zostają poświęcone i odsłonięte tabliczki epitafijne harcerzy, instruktorów, naszych przyjaciół, którzy odeszli na "Wieczna Wartę" w Mauzoleum Harcerstwa. "Dęby" szczyńskie mają zaszczyt należeć do tej wspaniałej grupy dzięki hm. Pawłowi Napieralskiemu, który z nami był do 16.04.2021r. Pięknie służył organizacji ZHP i nam, będąc Przewodniczącym Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, Przewodniczącym Kapituły Skulskiej i Komendantem Hufca ZHP Poznań Grunwald, dlatego też z hm. Heleną Markowską postanowiłyśmy dzień wcześniej przyjechać do Poznania, by Go odwiedzić. Zamówiłyśmy nocleg w sympatycznym miejscu na ul Siemiradzkiego 3a i zostałyśmy zaproszone w gościnne progi druhny Barbary Król, zastępczyni tak jak wcześniej dha Pawła, tak obecnie nowej Przewodniczącej Wielkopolskiej Rady, hm. Gabrieli Jaskulskiej. Gościwna Basia zaprosiła nas na smaczny obiad do lokalu "Hyćka", gdzie podano nam również przepyszną herbatę z sokiem z "hyćki" czyli z czarnego bzu. O umówionej godzinie z phm. Basią i hm. Gabrysią pojechaliśmy na Cmentarz Komunalny nr 2 Junikowo, by pochylić się nad grobem



naszego Pawła. Przyznam, że było to dla nas priorytetem i ogromnym przeżyciem. Dlaczego... dlaczego...? te pytania pozostają bez odpowiedzi. Trudno patrzeć na to miejsce, wszak nagrobek bardzo ładny... ale On, Paweł tak wiele zrobił dla Związku... Nazajutrz, nasz niezawodny i punktualny dawniej kierowca autobusu - dh Leszek Dąbrowski tym razem już prywatnym samochodem zawiózł nas na miejsce zbiórki, do Basi. Tam dołączyli do nas druhna

Halinka Mróz i dh Florian Jopek. Nasi kierowcy, Gabrysia i Leszek powieźli nas szosami Wielkopolski do Skulska. Na placu apelowym już czekali. Sztandary, zaproszeni goście i w tym roku mniej liczna grupa nas – seniorów harcerskich (było nas ponad 120). Po Apelu udaliśmy się na Mszę Św. celebrowaną przez Ks. Proboszcza, do Kościoła p.w. Matki Boskiej Bolesnej. Msza Św. poświęcona była Patronowi Polskich Harcerzy hm. Stefanowi Frelichowskiemu, hm. Pawłowi Napieralskiemu i tym harcerzom, którzy odeszli na wieczną wartę. Prowadzona była ona w duchu harcerskim ze śpiewami na melodię piosenek harcerskich. Na ołtarzu Relikwie Błogosławionego Druha "Wicka", które zostały wniesione przez drużny reprezentujące Chorągiew Kujawsko - Pomorską. Po Mszy przed Mauzoleum Harcerstwa powitał zebranych Przewodniczący Wspólnoty Skulskiej phm. Jerzy Lipiński, dojechał



też hm. Bogdan Radys - Kierownik Wydziału Seniorów i Starszyny Harcerskiej przy GK. Podczas śpiewania "Hymnu Narodowego", przy dźwiękach orkiestry Straży Pożarnej została wciągnięta na maszt flaga narodowa. Nazwiska uhonorowanych tabliczkami epitafijnymi odczytał następca hm Pawła Napieralskiego - obecny Przewodniczący Kapituły Skulskiej hm. Andrzej Wolski. W 2020 r. zostało zatwierdzonych 40 tabliczek indywidualnych i 2

tablice zbiorowe zatwierdzone przez hm. Pawła Napieralskiego. W tym roku 24 wnioski podpisane przez hm. Andrzeja Wolskiego. Z KIS "Dęby" zostało uhonorowanych w 2020 r. pięcioro instruktorów, w 2021 pięcioro instruktorów /jedna podwójna -małżeństwo/. Po poświęceniu i odsłonięciu tabliczek delegacje kręgów złożyły kwiaty i znicze w wyznaczone wcześniej miejsca - "Dęby" pod płaskorzeźbą Matki Bolesnej Skulskiej. Po tym wszyscy



zostali zaproszeni do środka. Półmrok nie pozwalał na sprawne odszukiwanie i zrobienie zdjęć. Hm. Helena Markowska zapaliła znicz przy tabliczce męża hm. Zygmunta Markowskiego naszego zasłużonego druha. Było to dla Niej ogromne przeżycie. Miłym akcentem było przedstawienie nam



synów wieloletniego Komendanta Kręgu "Korzenie " z Gdańska, naszego Przyjaciela i bliskiego naszym sercom hm. Sylwestra Glapiaka. Ale czas ucieka, w biegu uściski, powitania, miłe słowa - i do Mielnicy Dużej. A tam gorący

bigos z wkładką, gorąca herbatka i ciacho. Były podziękowania, dyplomy dla tych, którzy tak dzielnie pomagali przy organizacji tego przedsięwzięcia i porządkowaniu dobytku hm. Pawła, a jeszcze tak wiele zostało do zrobienia, bo zbiory są olbrzymie. Wszystkim gratulowaliśmy. Drużna Basia i dh Leszek byli również wśród wyróżnionych. Gratulujemy. Dziękuję wszystkim, którzy nie szczędzili mi miłych słów, a nawet dziękowali za coś co powinno być obowiązkiem. To miłe i wzruszające. Nadeszła pora pożegnania, jeszcze ostatnie wymiany zdań i wspomnień, w drodze powrotnej odwiedzenie jeszcze raz Mauzoleum w Skulsku, by zapalić znicze pod tabliczkami drogich nam Druhów, powrót do Poznania. Leszek podwiózł dwie szczecinianki na dworzec, które szczęśliwie dojechały do domów i wdzięczne za poświęcony czas i uczestnictwo w uroczystościach pozdrawiają harcerskim Czuwaj!

hm. Danuta Marciszewska KIS "Dęby", zdjęcia hm. Hieronim Ruciński-Mogilno

3. Z KART HISTORII



27 grudnia - Powstanie Wielkopolskie

Niemal 103 lata po wybuchu Powstania Wielkopolskiego, dzień 27 grudnia stał się świętem państwowym! Swoisty prezent dla Bohaterów tamtych dni!



23 listopada 2021 roku Prezydent RP Andrzej Duda w stolicy Wielkopolski podpisał ustawę o ustanowieniu Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. To chwila wyczekiwana od dawna, o którą zabiegało wielu ludzi reprezentujących rozmaite instytucje – Samorząd Województwa Wielkopolskiego jednogłośnie działania te wspierał. I oto nadeszła chwila kiedy spektakularny sukces 1918/1919 ma szansę wybrzmieć w całym kraju – o tym, że Powstanie zasługuje na ogólnopolskie upamiętnienie nie trzeba nikogo przekonywać. Edukując, pamiętając i świętując – możemy wyrazić ogromną wdzięczność Powstańcom za dar Wolności – dar bezcenny, uniwersalny, będący fundamentem naszego życia, który mamy obowiązek chronić i pielęgnować. Gospodarzami centralnych obchodów rocznicowych wybuchu Powstania Wielkopolskiego od lat jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego, którzy już dziś zachęcają do wspólnego świętowania pod hasłem:

NASZE Powstanie WielkoPOLSKIE!

/fot. Michał Zieliński- Wojewoda Wielkopolski/facebook/



Po raz pierwszy w tym roku, datę 27 grudnia – rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 – obchodzić będziemy jako święto państwowe, gdyż dzięki inicjatywie Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego wspartej naszymi podpisami, dzień ten został jednogłośnie uznany przez Sejm i Senat R.P. świętem państwowym:

Narodowym Dniem Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.

Dla przypomnienia, podajemy parę faktów z przebiegu wydarzeń Powstania Wielkopolskiego 1918 – 1919, nazwanego przez Stowarzyszenie Grupa Rekonstrukcji Historycznej „3 Bastion Grolman” parę lat temu „Zapomnianym Zwycięstwem”. Ustanowienie święta państwowego w dniu 27 grudnia pozwoli na uświadomienie sobie jego znaczenia dla odzyskania niepodległości przez cały kraj. **11.XI.1918** – Zakończenie działań I Wojny Światowej – podpisanie rozejmu w miejscowości Campiegne we Francji. **26.XII.1918** – Patriotyczne manifestacje Poznaniaków związane z przyjazdem Ignacego Jana Paderewskiego, sławnego pianisty i wielkiego patrioty. **27.XII.1918** – C.d. manifestacji patriotycznych w Poznaniu, opanowanie Dworca Głównego,

gmachu Poczty Polskiej. Działania powstańcze ogarniają stopniowo obszar Wielkopolski. **28.XII.1918** – Objęcie dowództwa nad powstaniem przez majora Stanisława Taczaka. Powstańcy bez walki opanowują cytadelę, arsenał przy ul. Wielkie Garbary. Poznańscy skauci jako 1 kompania skautowa, załóżek 1 Pułku Strzelców Wielkopolskich Wojsk Wielkopolskich, samodzielnie zdobywają 3 Bastion Grolman. **6.I.1919** - Zdobycie lotniska Ławica i stacjonujących tam samolotów. **16.I.1919** - Generał Józef Dowbór – Muśnicki obejmuje funkcję dowódcy wojsk powstańczych. **26.I.1919** - Przystaż żołnierska Generała Józefa Dowbora – Muśnickiego i żołnierzy Armii Wielkopolskiej na dawnym Placu Wilhelmowskim (Plac Wolności). Poczet sztandarowy prowadzi dowódca 1 kompanii skautowej Wincenty Wierzejewski. **16.II.1919** - Podpisanie rozejmu w Trewirze, który wstrzymał działania wojenne w Wielkopolsce i zakończył formalnie zwycięskie, ale przez pewien czas zapomniane Powstanie Wielkopolskie. **28.VI.1919** – Podpisanie układu na mocy którego włączono region Wielkopolski do Polski.

Pamiętajmy, dokonali tego nasi Przodkowie, jesteśmy z nich dumni! Bądź Wielkopolaninem – tego dnia wywieszaj flagę BIAŁO – CZERWONĄ! *KSH „10 PDH i Wiarusy”*

4. KOMUNIKATY



ZHP - W październiku Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego prof. Piotr Gliński powołał nowych członków Rady Działalności Pożytku Publicznego. Wśród osób reprezentujących organizacje pozarządowe, związki i ich porozumienia znalazł się również **członek Głównej Kwatery ZHP ds. chorągwi hm. Tomasz Kujaczyński**. Zapytaliśmy druha Tomka dlaczego udział w pracach Rady jest tak ważny i jakie jest jego doświadczenie. **Czy udział przedstawiciela ZHP w Radzie jest wyróżnieniem? Jakie ma to znaczenie dla ZHP?** ZHP jest organizacją o ogromnym potencjale i rolę do odegrania w zakresie kształtowania postaw obywatelskich. Bez ruchów społecznych nie ma rozwoju demokratycznego państwa. Dlatego też praca w Radzie jest ważną sprawą. I taki będzie mój główny cel działalności w Radzie - zwrócenie uwagi na rolę ZHP. Harcerstwo to szkoła wychowania obywatelskiego. Różnie realizowanego, na różnych poziomach organizacji. Tak, jak różnią się zasady pracy w różnych grupach metodycznych, tak różne jest zaangażowanie członków ZHP w budowanie samorządności, demokracji i społeczeństwa obywatelskiego. Zuchy czy harcerze działający w samorządzie szkolnym, ich rodzice głoszący w budżecie obywatelskim na projekty zmieniające ich małą ojczyznę. Wędrownik czy instruktor biorący udział w wyborach. To elementy zaangażowania społecznego. Takim samym przejawem zaangażowania jest udział przedstawiciela ZHP w Radzie Działalności Pożytku Publicznego, która jest realną formą wpływu na kształt stanowionego prawa. **Jakie jest drucha doświadczenie w tym zakresie i czy będzie je można wykorzystać w przyszłości?**



Dotychczasowy udział w pracach Poznańskiej i Wielkopolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego pozwolił mi na aktywne uczestniczenie w dialogu obywatelskim w różnych rolach. Związek Harcerstwa Polskiego to największa organizacja harcerska w Polsce, należy zadbać o jego właściwą pozycję, aby był on równoprawnym partnerem w dyskusji, zwłaszcza w sprawach dotyczących dzieci i młodzieży. Mam nadzieję, że przyczyni się do tego również wspólna praca Rady Działalności Pożytku Publicznego, z

założenia powołanej jako organ opiniodawczo-doradczy, której głos ma realny wpływ na jakość tworzonych rozwiązań. Chciałbym także, aby Rada Działalności Pożytku Publicznego obecnej kadencji w znacznym stopniu przyczyniła się do uproszczenia procedur i formalności, które dotyczą działalności w organizacjach.

Druhowi Tomaszowi gratulujemy i życzymy powodzenia w realizacji nowych wyzwań.



ZHP - 2 listopada br. podpisano porozumienie pomiędzy **ZHP a Chorągwią Krakowską ZHP im. Tadeusza Kościuszki oraz Fundacją Kształcenia, Wypoczynku i Rekreacji w Krakowie** dotyczące współpracy w zakresie zarządzania **Schroniskiem „Głodówka” w Bukowinie Tatrzańskiej**. Założenia porozumienia określają działania mające na celu możliwie najlepsze wykorzystanie obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań harcerskich, a także podniesienie standardu Schroniska jako atrakcyjnego

obiektu turystycznego.

Porozumienie i umowę pomiędzy **ZHP a Chorągwią Warmińsko-Mazurską ZHP** dotyczące zarządzania **Ośrodkiem Szkoleniowo-Wypoczynkowym ZHP „Perkoz”** podpisano **9 listopada** w siedzibie Głównej Kwatery. Zawarcie porozumienia i umowy jest konieczne m.in. do podjęcia działań remontowo-inwestycyjnych oraz pozyskania dodatkowych środków na modernizację budynków i infrastruktury. To także kolejny krok w stronę efektywniejszego wykorzystania obiektów ZHP z uwzględnieniem działań harcerskich i skautowych, a w konsekwencji zwiększenia ich potencjału turystycznego, wypoczynkowego i szkoleniowego.



W Kręgu Rady - Zmieniam pkt 1 Decyzji Przewodniczącego ZHP nr 69/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie zwołania XLII Zjazdu ZHP w ten sposób, iż ustalę **termin XLII Zjazdu ZHP na 19-22 maja 2022 r.** z miejscem obrad w Warszawie. **hm. Dariusz Supeł Przewodniczący ZHP**



„Światło z Betlejem nową światu da nadzieję...” – tak od lat śpiewamy w grudniu każdego roku, przekazując Betlejemskie Światło Pokoju. W kolejnych miesiącach trwania pandemii koronawirusa, w czasie, gdy wydaje się, że zaczynamy wychodzić z niej małymi krokami, po roku aktywnej służby, którą daliśmy światu, kolejnym etapem jest nieść temuż światu nadzieję. Z Groty Narodzenia Jezusa Chrystusa w Betlejem chcemy przynieść nadzieję na Światło pełne ciepła i miłości, które ma moc rozświetlić naszą codzienność blaskiem nowości lepszego życia. Jak biblijny Abraham, chcemy uwierzyć nadziei wbrew nadziei (por. Rz 4,18) i wyjść w świat, niosąc mu dar braterstwa i życzliwości. Sami umocnieni

wielomiesięczną służbą na rzecz drugiego człowieka, pragniemy umacniać wiarę na lepsze jutro, realizując znane wszystkim nam słowa założyciela skautingu, gen. Roberta Baden-Powella: „starajcie się zostawić ten świat choć trochę lepszym, niż go zastalście”. Dlatego przekazując płomień Betlejemskiego Światła Pokoju, chcemy dać wszystkim **ŚWIATŁO NADZIEI** na:

LEPSZY ŚWIAT - „Nadzieja zawiera w sobie światło mocniejsze od ciemności, jakie panują w naszych sercach”, powiedział św. Jan Paweł II w polskim Parlamencie 11 czerwca 1999 roku. Czas pandemii życie niejednego i niejednej z nas wyrócił „do góry nogami”. Nauczyliśmy się pracować zdalnie, uczyć zdalnie i żyć zdalnie. Wielu doświadczyło bólu utraty bliskich, a jednocześnie zaczęliśmy doceniać tych, których mamy najbliżej. Betlejemski płomień przekazywany z rąk do rąk wyraża naszą nadzieję, że przyjdzie taki czas, iż będziemy mogli na nowo cieszyć się sobą, podawać sobie ręce, wymienić uściski i zacząć budować nową rzeczywistość świata po pandemii. Świata, gdzie braterstwo, służba, pomoc – ideały tak bliskie każdemu harcerzowi i każdej harcerce – staną się fundamentem nowych relacji i zasad funkcjonowania. **LEPSZEGO JA** - Niosąc innym „Światło Nadziei”, sami nie możemy i nie chcemy zostać w miejscu. Pragniemy nieustannie się rozwijać i pracować nad sobą. Chcemy kształtować swoje charaktery w oparciu o harcerskie ideały zapisane w Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim. To pragnienie, wraz ze Światłem, przekazujemy dalej, by każdy potrafił stawiać sobie wymagania, nawet jeśli inni od niego tego nie wymagają (por. św. Jan Paweł II, Jasna Góra, 1983). Tylko w ten sposób jesteśmy w stanie zmienić ten nasz świat, zostawić go odrobinę lepszym. Płomień, jego blask, jest zapowiedzią poranka. Niech tegoroczne „Światło Nadziei” doprowadzi nas do poranka nowego świata i nowego człowieka, o którym czytamy w Księdze Jaszczurki: „Niech zapomnienie pochłonie nasze myśli. Niech się wszystko zakończy.... To jest potrzebne człowiekowi, aby rano zastał go znowu na nogach, silnego, uśmiechniętego przed nowym pracowitym dniem. Silnego i uśmiechniętego w obliczu świeżego poranka, który idzie ku niemu, który mu się oddaje w swej cichej piękności. Silny i uśmiechnięty człowiek”.

ks. phm. Adam Żygadło

[https://swiatlo.zhp.pl/haslo-](https://swiatlo.zhp.pl/haslo-2021/?fbclid=IwAR3LbdBJ2JaODotElkqTz0DuggCP6avLwgZw1V71i3NOFw6454zldX35UQ)

[2021/?fbclid=IwAR3LbdBJ2JaODotElkqTz0DuggCP6avLwgZw1V71i3NOFw6454zldX35UQ](https://swiatlo.zhp.pl/haslo-2021/?fbclid=IwAR3LbdBJ2JaODotElkqTz0DuggCP6avLwgZw1V71i3NOFw6454zldX35UQ)

Prezydium WR KSH i S po uzyskaniu z Komendy Chorągwi wiadomości o sposobie przekazania Światła Betlejemskiego w Poznaniu wyśle poznańskim i okolicznym Kręgom osobny komunikat.



Dnia 27 grudnia pod pomnikiem Harcerzy nad jeziorem Malta w Poznaniu odbędzie się Apel Harcerski – o godzinie jego rozpoczęcia poinformujemy w osobnym komunikacie.



W czasie Zbiórki Sprawozdawczo-Wyborczej Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, która odbyła się w Poznaniu w dniu 2 października 2021 roku, **wybrano Kapitułę Odznaki Honorowej „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”** w składzie: 1) hm. Aleksander Sekulski – przewodniczący, 2) hm. Marek Urbanowicz – z-ca przewodniczącego, 3) pwd. Krystyna Krobska – sekretarz, 4) hm. Kazimierz Łukaszewicz – członek, 5) phm. Wawrzyniec Wierzejewski – członek.

Kapituła działa w oparciu o Uchwałę nr 3/01/2021 Komendy Chorągwi Wielkopolskiej ZHP z dnia 7 stycznia 2021 roku w sprawie wyróżnień nadawanych w Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. Odznakę Honorową nadaje seniorom Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP po pozytywnym zaopiniowaniu przez Kapitułę Odznaki. Wnioski wraz z uzasadnieniem można składać do Kapituły

poprzez przewodniczących/komendantów kręgów starszyny lub seniorów, albo poprzez Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów. Podpisane wnioski w wersji papierowej lub elektronicznych skanów pdf należy kierować do Kapituły bezpośrednio na ręce jej członków lub pocztą elektroniczną na adres: su51@onet.eu lub k.krobska@gmail.com. Wnioski należy sporządzać w terminach stosownie do uzasadniających je okoliczności. Kapituła rozpatruje wnioski na bieżąco w miarę ich napływu. Komunikat zawierający: [Regulamin nadawania Odznaki Honorowej](#) oraz [wniosek o nadanie Odznaki Honorowej](#) znajduje się na stronie internetowej Chorągwi Wielkopolskiej ZHP pod adresem: www.dokumenty.zhp.wlkp.pl/wyroznienia.htm

RADIO Poznań - Znamy zwycięzcę konkursu na pomnik wypędzonych Wielkopolan.

Poznańscy urzędnicy ogłosili dziś, że monument, który stanie u zbiegu Towarowej i Powstańców Wielkopolskich, zaprojektuje krakowska firma. Pomnik będzie przedstawiał **stłoczonych na małym obszarze ludzi w różnym wieku**. Wypędzeń dokonywali Niemcy na początku II wojny światowej. Polacy w ciągu kilku minut musieli opuścić swoje domy, skąd trafiali do obozu przy Główniej i następnie setki kilometrów dalej, do Generalnego Gubernatorstwa. Ich domy tu w Poznaniu zajmowali Niemcy, którzy przybywali do Wielkopolski. **Odślonięcie pomnika w przyszłym roku.** Zostanie sfinansowany przez miasto Poznań i Samorząd Województwa. Poprzedni konkurs na jego projekt nie przyniósł rozstrzygnięcia, dlatego procedurę trzeba było powtórzyć. Rodziny wypędzonych od lat zabiegały o to, by taki monument w Poznaniu powstał. Wciąż żyją jeszcze ci, którzy w czasie wypędzeń byli małymi dziećmi.

Publikacja 22.11.2021 Jacek Butlewski Poznań





5. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:



W dniu **27 września 2021r.**, pożegnaliśmy na Cmentarzu w Miłostowie 89- letnią **druhnę Zdzisławę Łuczak** – samarytankę. Druhna Zdzisława do Związku Harcerstwa Polskiego wstąpiła w 1945 roku. W tym samym roku latem złożyła przyrzeczenie harcerskie podczas pierwszego po wojnie obozu w miejscowości Połajewo. Druhna Zdzisława była harcerką 10 Poznańskiej Drużyny Harcerek im. Karoliny Niezychowskiej, II Hufca Harcerek Poznań – Śródką i pełniła funkcję zastępowej harcerek młodszych. Należąc do drużyny brała udział w 5 obozach letnich. We wrześniu 1948 roku została mianowana Główną Ratowniczką Pierwszej Pomocy w Komendzie II Hufca Harcerek Poznań – Śródką. Po rozwiązaniu ZHP na przełomie 1949/50 kontakt z czynnym harcerstwem został przerwany i dopiero po latach, kiedy zaczął powstawać harcerski ruch senioralny, razem z siostrą Marią zaczęła sporadycznie brać udział w imprezach, które organizowali harcerze z 2 PDH. W 2004 roku wstąpiła do **Kręgu Starszyny Harcerskiej „10 PDH” im. Karoliny Niezychowskiej w Poznaniu** i zaczęła regularnie uczestniczyć w zbiórkach Kręgu, imprezach patriotycznych organizowanych przez Hufiec, Chorągiew Wielkopolską ZHP oraz przez Samorząd Pomocniczy Śródkki. Żegnamy Ciebie Zdzisiu z nadzieją, że...”przy innym ogniu w inną noc” kiedyś się wszyscy spotkamy. Czuwaj!

phm Elżbieta Żywałkowska – Lik KSH „10 PDH i Wiarusy”



3 listopada 2021 w wieku 91 lat odeszła na wieczną wartę **pwd. Krystyna Tobolska**. Była żoną hm. Stefana Tobolskiego do dziś pełniącego funkcję honorowego przewodniczącego Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów w Jarocinie. Większość swego zawodowego życia poświęciła jako nauczycielka szkole podstawowej w Mieszkowie, której dyrektorem był dh Stefan. W trakcie swojej pracy zawodowej działała również społecznie. Ukończyła kurs drużynowych i zdobyła stopień przewodniczki. Wiele pokoleń jarocińskich harcerzy pamięta druhnę Krystynę jako człowieka o wielkim sercu i ogromnej dobroci. Zawsze emanowała pogodą ducha, otwartością i życzliwością wobec drugiego człowieka, pokazywała co jest w życiu ważne i istotne. Ostatnio angażowała się w działalność **Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów Zodiak w Jarocinie** - szczególnie przy organizacji uroczystości okazji 100-lecia Powstania Wielkopolskiego oraz Pierwszego Festiwalu Piosenki Harcerskiej i Patriotycznej w Żerkowie, w którym uczestniczyli członkowie Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów. Wraz z mężem dh. Stefanem stała się bohaterką etiudy pt. „Świetliki”, w której opowiedziała historię swojego życia – pokazując codzienność. Zagrała również główną rolę w filmie „Przesyłka – Die Sendung”. Opowiada on historię przyjaźni rodziny polskiej i niemieckiej w czasie II wojny światowej. Pamiętamy Ją jako miłośniczkę i znawcę historii, ale też jako propagatorkę i opiekunkę ideałów harcerskich.

hm. Andrzej Szymczak Komendant KSH i S „Zodiak” Jarocin



Dnia **9 listopada 2021 r.** zakończył swoją 97-letnią ziemską wędrówkę **kapitan Zbigniew Podeszwa** urodzony 22 maja w 1924 r. Harcerz i działacz powojennej konspiracji antykomunistycznej, więzień Wroniek. Tuż przed wojną był na obozie harcerskim w Rumunii jako członek 21 Poznańskiej Drużyny Harcerskiej, prowadzonej przez Floriana Marciniaka w Gimnazjum Jana Kantego (dziś III LO przy ul. Strzeleckiej w Poznaniu). W czasie okupacji członek Szarych Szeregów, świadek spalenia magazynów Wehrmachtu nad Wartą przez Armię Krajową (akcja „Bollwerk”). Po wojnie uczeń „Marcinka”. Harcerz w zastępie Rosomaków, Żołnierz Wyklęty – członek tajnej antykomunistycznej organizacji, aresztowany w sierpniu 1945 roku i przetrzymywany w gmachu Urzędu Bezpieczeństwa na ul. Kochanowskiego. – W kłoszach od lampy dostawaliśmy supę – wspomina. Po wyroku spędził 2 lata więzienia – na Młyńskiej i we Wronkach. Był prezesem Stowarzyszenia Szarych Szeregów – Oddział Wielkopolska. Pogrzeb odbył się dnia 16 listopada br. na cmentarzu parafialnym w Smochowicach.



Swoje życie harcerskie rozpoczęłam w 1957r. pod kierunkiem i opieką dh. Bożeny Witkowskiej (wtedy Biernackiej) drużynowej 20 PDH, IX Hufca ZHP. Jaka była dh. Beja? Była zawsze miła, uśmiechnięta, pomocna we wszystkich sprawach (nie tylko harcerskich), ale jednocześnie wymagająca i konsekwentna. To Ona nauczyła mnie śpiewać "Modlitwę harcerską", "Płonie ognisko", "Szarą harcerkę" i wiele innych. To Bożena na różnych obozach m. in. w Nowej Wsi, Wielonku, czy złazie IX Hufca w Kątnikach uczyła swoje drużyny pionierki, obrzędowości oraz praktycznego stosowania w codziennym życiu zasad etycznych zawartych w treści Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego. Życie (praca zawodowa, rodzina, dzieci) rozdzieliły nas do 2016r. **Krąg Instruktorski "Dziwiątacy" z Poznania** wybrał się wówczas na krótki wypoczynek do Wisetki; pojechałam i ja. To tam po latach spotkałam swoją dh. drużynową Bożenę. Naszemu spotkaniu towarzyszył śmiech i łzy. Oczywiście Bożena stwierdziła, że bardzo się zmieniłam (nie dziwota; byłam dzieckiem, a teraz..., lepiej nie kończyć). Jednak po kilku chwilach już nie czułyśmy i nie widziałyśmy zmian zewnętrznych, które w nas zaszły. Ja znowu miałam przed sobą "moją Beję" z długim, czarnym warkoczem, osobę tak samo dla wszystkich życzliwą, pomocną i uśmiechniętą. Osobę Bożeny chyba najlepiej obrazują słowa mojej koleżanki: "dziękuję Panu Bogu, że miałam możliwość Jej poznania" (poznały się we wrześniu br. w Ustroniu Morskim). Ja mam nadzieję, że Ty Bożenko już przy innym ogniu, ale śpiewasz z Ewą Turowską (Żychlińską), Wojtkiem Pakułą, Olkiem Kogutem, Pawłem Napieralskim nasze ulubione pieśni harcerskie. Do zobaczenia Drużno Drużynowa... **Phm. Bożena Witkowska** zmarła dnia **18 listopada 2021 r.** odprowadziliśmy ją na wieczną wartę na cmentarzu Górczyńskim dnia 25 listopada.

phm. Anna Stawowy

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

REDAKCJA BIULETYNU
ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY
NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.
REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: phm. BARBARA KRÓL,